

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора ІПФ НАН України
чл.-кор. НАН України

Р.І. Холодов Р.І. Холодов
« 21 » грудня 2022 року

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СИСТЕМУ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ
АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ В НАУКОВИХ ПРАЦЯХ
НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТУ ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИКИ НАН УКРАЇНИ**

Ухвалено
Вченою радою ІПФ НАН України
протокол № 11 від 21.12.2022

1. Загальні положення

1.1. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях наукових працівників і здобувачів вищої освіти Інституту прикладної фізики НАН України (далі - Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та Статуту Інституту прикладної фізики НАН України (далі - Інституту) з метою запобігання плагіату в наукових працях науково-педагогічних, наукових та інших працівників Інституту, докторантів, аспірантів та здобувачів.

1.2. У даному положенні використовуються терміни у таких значеннях.

академічний плагіат – оприлюднення у письмовій або електронній формі (частково або повністю) наукових результатів, отриманих та оприлюднених іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання;

автор – фізична особа, творчою працею якої створено твір;

твір – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному веб-сайті Інституту (монографія, навчальне видання, стаття, препринт, автореферат, рукопис дисертації);

цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному веб-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілишими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

1.2.5. Різновиди плагіату:

- копіювання та оприлюднення виконаної іншим автором роботи як своєї;
- дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів в них тощо) та без належного оформлення цитування;
- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних оборотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет).

1.3. Система запобігання та виявлення академічного плагіату є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

1.4. Система запобігання та виявлення академічного плагіату включає процедури та заходи:

- із формування етосу, який не сприймає академічну нечесність:

- формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів із визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у наукових та інших працях матеріали.
 - ознайомлення наукових працівників Інституту та здобувачів вищої освіти з цим Положенням та іншими документами, що унормовують запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат.
 - введення до освітньо-наукової програми Інституту навчальної дисципліни «Методологія та методи наукових досліджень», яка забезпечує формування загальних компетентностей з дотримання етичних норм і принципів, коректного менеджменту інформації при роботі з первинними та вторинними інформаційними ресурсами та об'єктами інтелектуальної власності.
 - сприяння Раді молодих учених Інституту, первинній профспілки в інформуванні здобувачів вищої освіти про правила наукової етики.
 - введення до організації наукової роботи в Інституті, у т. ч. діяльності наукових семінарів, заходів із формування у здобувачів вищої освіти етичних норм, що унеможливають академічний плагіат.
 - створення умов, що унеможливають академічний плагіат;
 - виявлення академічного плагіату в наукових статтях, монографіях, дисертаціях, підручниках, навчальних виданнях;
 - притягнення до відповідальності за академічний плагіат.
- 1.5. Система запобігання та виявлення академічного плагіату розповсюджується на наукові праці працівників Інституту та здобувачів вищої освіти.

2. Запобігання академічного плагіату

2.1. Заходи, спрямовані на виявлення плагіату при рекомендації до захисту дисертацій на здобуття наукових ступенів:

- перед прийняттям дисертації, поданої до захисту до спеціалізованої вченої ради Інституту (постійно діючої ради - для здобувачів наукових ступенів кандидата і разової ради - для здобувачів ступеня доктора філософії), секретар спеціалізованої вченої ради та комісія, призначена спеціалізованою Вченою радою для попереднього розгляду дисертації (рецензенти, призначені Вченою радою Інституту для попередньої експертизи дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії), перевіряють дисертацію на відсутність академічного плагіату;
- у висновку комісії, призначеної спеціалізованою вченою радою для попереднього розгляду дисертації (рецензентів), зазначається невиявлення академічного плагіату в дисертації та авторефераті;
- на офіційному веб-сайті Інституту в розділі, де міститься інформація про роботу спеціалізованої вченої ради, що прийняла до захисту дисертацію (опубліковану монографію) особи, яка здобуває ступінь доктора філософії (кандидата наук) оприлюднюються в електронному вигляді:
для здобувачів наукових ступенів кандидата:

- автореферат дисертації – не пізніше ніж за 30 календарних днів до дати захисту дисертації, зазначеної в авторефераті;
 - дисертація (монографія), відгуки офіційних опонентів – не пізніше ніж за 10 календарних днів до дати захисту дисертації, зазначеної в авторефераті дисертації,
для здобувачів ступеня доктора філософії:
 - повідомлення про прийняття дисертації до розгляду й анотація дисертації;
 - дисертація, відгуки офіційних опонентів, висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації – не пізніше ніж за 10 робочих днів до дати захисту дисертації.
- 2.2 У разі невиконання вимог, передбачених п.2.1 Положення, засідання спеціалізованої вченої ради із захисту дисертації не проводиться. Відповідальність за дотримання вимог, передбачених п.2.1. цього Положення, несе голова спеціалізованої вченої ради.

4. Виявлення академічного плагіату та відповідальність за академічний плагіат

- 4.1. Особа, яка виявила академічний плагіат у науковій чи навчальній праці або дисертації наукового працівника, здобувача вищої освіти Інституту чи в дисертації, поданій до захисту в спеціалізовану вчену раду Інституту, має право звернутися до Вченої ради Інституту з письмовою заявою.
- 4.2. Заява щодо виявлення академічного плагіату розглядається на засіданні Вченої ради Інституту, яка приймає відповідний висновок.
- 4.3. Вчена рада Інституту може розглядати питання щодо наявності академічного плагіату в наукових та навчальних працях науково-педагогічних, наукових та інших працівників Інституту, дисертаціях та авторефератах за власної ініціативи.
- 4.4. У разі виявлення академічного плагіату в дисертації на здобуття наукового ступеню така дисертація знімається із захисту незалежно від стадії розгляду без права повторного захисту.
- 4.5. Відповідальність науково-педагогічних, наукових та інших працівників Інституту за академічний плагіат визначається їхніми посадовими інструкціями та Правилами внутрішнього розпорядку Інституту.

5. Технічна підтримка перевірки наукових та навчальних праць на наявність академічного плагіату

Для технічної підтримки перевірки наукових та навчальних праць на наявність академічного плагіату на офіційному сайті Інституту розміщується посилання на сервіси з перевірки наукових праць на наявність плагіату.

Погоджено
Учений секретар Інституту
к.ф.-м.н., с.н.с.

Олексій Ворошило